

„Ultimele zile, ultimele ore”...

Dumitru Avakian

...este titlul ultimei lucrări scenice scrise de Anatol Vieru. O meditație asupra ultimelor momente ale geniului mozartian. Au fost ingenios folosite texte de Pușkin și Bulgakov. Lucrarea ne-a fost propusă zilele trecute pe scena Teatrului de Operetă cu concursul formațiilor reprezentative ale Universității Naționale de Muzică, sub conducerea maestrului Ludovic Bacs. Totuși, o montare specială, cu artiști profesioniști, se impune.

...ultimele ore, ultimele concerte, ultimele acorduri ale Festivalului au răsunat ieri seara, la Sala Palatului, după închiderea ediției noastre. Sub bagheta dirijorului Ion Marin au evoluat orchestra Filarmonicii din München, corul Filarmonicii bucureștene condus de Iosif Ion Prunner, Corul Național de Cameră „Madrigal” condus de maestrul Marin Constantin, de asemenea soprana Simina Ivan, tenorul Cosmin Ifrim, basul Ștefan Ignat. Ultima lucrare a concertului, ultima lucrare în Festival, a fost oferită spre deliciul marelui public; mă refer la popularul opus datorat lui Carl Orff, „Carmina Burana”. În deschiderea programului a fost prezentată prima Simfonie enesciană, în mi bemol major, supranumită „Eroica enesciană”, primul important opus enescian pe care Ion Marin îl oferă melomanilor din București. Trebuie menționat, actuala sa apariție pe scenele bucureștene de concert este prima după o perioadă de aproximativ două decenii. Cu totul recent, în luna august, la pupitrul dirijoral al Orchestrei de Cameră din München, Ion Marin a putut fi urmărit în cadrul programelor desfășurate sub genericul „Sibiu - Capitală culturală europeană”. Recentele sale apariții bucureștene, ultimele momente ale Festivalului, sunt ceea ce se poate numi concerte de autor, concerte marcate integral de viziunea șefului de orchestră. Sâmbătă seara două importante opus-uri ale primei jumătăți a secolului trecut, Simfonia „Mathis pictorul” de Paul Hindemith și Simfonia a 5-a de Serghei Prokofiev, au fost marcate de o puternică concepție integratoare. Sunt lucrări care comunică în baza unor energii interioare pe care Ion Marin le descoperă, le urmărește cu imperioasă implicare privind edificarea actului muzical-artistic. Evoluția muzicală dobândește un caracter sculptural. Inclusiv grație aportului muzicienilor instrumentiști ai ansamblului. Perfecțiunea acordajului întărește sentimentul de ordine, de coeziune sonoră, de coeziune interioară în plan psihologic.

Spre bucuria noastră Sir Colin Davies revine la București. De această dată la pupitrul dirijoral al formației „London Symphony Orchestra”. Este unul dintre marii seniori ai baghetei. În primăvara acestui an, cu prilejul unei serii de concerte susținute de Filarmonica din New York, a fost sărbătorit la împlinirea vârstei de 80 de ani. Pentru a susține partea solistică a acestor memorabile seri de muzică – concerte semnate de Wolfgang Amadeus Mozart - a fost invitat pianistul Radu Lupu. La București, și de această dată, Colin Davies ne-a dezvăluit statura sa olimpică. Marele șlagăr al repertoriului simfonic, Simfonia a 3-a, „Eroica”, de Beethoven, și-a dezvăluit întreaga complexitate a vieții interioare de care dispune această lucrare, o partitură de care se uzează, de care se abuzează în mod curent. Pe deasupra marilor drame, rămâne sentimentul puternic al încrederii în valorile umanității. A fost o întreagă seară dedicată muzicii beethoveniene. Aflat pentru prima oară la București, pianistul Evgheny Kissin ne-a prezentat „Imperialul”, Concertul în mi bemol major. Dispune de o sensibilitate constructivă, atent orientată în spațiile mici ale lucrării, de o virtuozitate instrumentală ce susține cu vigoare aparatului său pianistic. Nu cred însă că această muzică este cea care se potrivește cel mai bine structurii sale interioare. În compania aceluiași ansamblu dar sub bagheta dirijorului Horia Andreescu, violonistul Joshua Bell ne-a dat o versiune cu totul captivantă a Concertului de Ceaikovski. Dispune de o nobilă seducție a comunicării, de o paletă coloristic timbrală sensibil diversificată, aspect care conferă o

atracțiozitate cu totul specială evoluției muzicale, un demers pe care îl determină cu temeinică implicare, cu temeinică măiestrie. Întreaga seară, întregul program a fost dedicat universului romantic al muzicii. În partea secundă a concertului am auzit o versiune, absolut fantastică a Simfoniei „Fantastica” de Hector Berlioz. Horia Andreescu este artistul efuziunilor de nobilă sensibilitate. Pe parcursul celor cinci momente ale lucrării, de la scena visului la cea a valsului, de la scena câmpenească la drumul spre eșafoc, o întreagă epopee cu caracter quasi cinematografic ne este narată dată fiind generozitatea povestitorului care reia și continuă actul inițial al creației. O continuă determinând propria sa creație de o prospețime cu totul captivantă. Iar aceasta în bună parte dată fiind colaborarea excelentă stabilită cu întregul colectiv al orchestrei, cu minunatul concert-maestru, violonistul Goran Nolić, muzicieni de mare promptitudine a acțiunii muzicale, de mare sensibilitate.

În ultimele două zile ale Festivalului, la Ateneu, concertele în noaptea au fost susținute de minunatul colectiv al Orchestrei de Muzică barocă din Freiburg, muzicieni conduși de pasionatul violonist Gottfried von der Goltz. Am în vedere savoarea timbrală a instrumentelor de epocă, știința stilului muzicii care a înflorit în secolele al XVII-lea și al XVIII-lea la marile curți europene de la Versailles și Dresda. Referindu-mă la această zonă, nu poți să nu observi că muzica lui Jean-Philippe Rameau și Johann Sebastian Bach constituie lumi de mare consistență spirituală în contextul cel mare al culturii europene a epocii, creații pe care muzicienii germani le aduc la viață cu nobilă credință.

În sfârșit dar nu în ultimul rând, concertele camerale dispuse în programele de matinee ale ultimelor zile, „Dimineața de muzică enesciană”, au adus pe scena Sălii Mici a Palatului evoluții ale unor tineri măștri originari din România dar care, actualmente, își desfășoară activitatea prioritar în partea de vest a continentului european.

Distinsă recent cu premiul discografic conferit de BBC – Londra, pianista Luiza Borac a prezentat un program integral dedicat creației enesciene, printre acestea celebra Nocturnă în re bemol major, lucrare etalată – se poate spune – în primă audiție, creație de o dificultate transcendentă pe care Enescu ar fi dedicat-o pătimasei sale iubiri pentru soția sa, pentru Maruca. Și aici, și în Sonata a 3-a în re major, intuiția valorilor timbrale, paleta coloristică largă, simțul acut al construcției acestor grandioase opus-uri, mă fac să cred că ne aflăm în fața unui veritabil fenomen pianistic orientat cu mare har pe direcția etalării valorilor enesciene în concertul cel larg al vieții muzicale europene.

Cu o zi înainte, tot la Sala Mică, Cvintetul cu pian a fost prezentat cu o bună înțelegere a textului, a subtextului muzicii, de tinerii măștri ai Cvartetului „ConTempo”, muzicieni originari din România și care activează actualmente la Dublin. În compania reputatului pianist englez James Lisney, Cvintetul enescian și-a dezvăluit valorile lumii interioare de care dispune această prețioasă muzică. Festivalul s-a terminat. Festivalul abia începe. Sunt începuturile pregătirii viitoarei ediții. Căci marile evenimente ale muzicii se rostuesc în timp. Avem de învățat din reușitele și din nereușitele ediției abia încheiate. Pentru ca Festivalul enescian al muzicii să păstreze spiritul manifestării. Iar aceasta la nivelul primelor evenimente de acest fel petrecute în plan mondial.